

1 Zaznacz zdania prawdziwe odnoszące się do kultury i osiągnięć cywilizacji bizantyjskiej.

(... / 1 p.)

- A. Najwspanialszym zabytkiem architektury bizantyjskiej jest kościół Mądrości Bożej (Hagia Sophia).
- B. Charakterystycznym obrazem sakralnym powstałym w kręgu kultury bizantyjskiej były ikony.
- C. W sztuce bizantyjskiej dominowały napisy wykonane alfabetem łacińskim.
- D. Kultura bizantyjska łączyła tradycję grecką, rzymską i wpływy orientalne.

2 Podkreśl dokonania Justyniana Wielkiego.

(... / 1 p.)

- 1) opanowanie północnej Afryki, południowej Hiszpanii i Italii
- 2) wypędzenie Turków z Konstantynopola
- 3) kodyfikacja prawa cywilnego
- 4) budowa murów dookoła Konstantynopola
- 5) budowa świątyni Hagia Sophia
- 6) wprowadzenie nowego systemu miar i wag
- 7) wprowadzenie rozbudowanego ceremoniału dworskiego

3 Uzupełnij tekst. Wpisz w wyznaczone miejsca właściwe słowa.

(... / 7 p.)

Religia ogłoszona przez Mahometa to (A) _____. Zakłada ona istnienie jednego boga – (B) _____. Muzułmanie odmawiają modlitwę (C) _____ razy dziennie, z twarzą zwróconą w stronę (D) _____. Ponadto raz w roku odbywają (E) _____, czyli miesięczny post. Jednym z obowiązków muzułmanina jest (F) _____, czyli szerzenie wiary i udział w wojnie z niewiernymi. Naukę o Bogu i zasadach postępowania czerpią ze świętej księgi nazywanej (G) _____.

4 Zaznacz zdania prawdziwe odnoszące się do kultury i osiągnięć cywilizacji muzułmańskiej.

(... / 1 p.)

- A. Wyznawcy islamu doceniali osiągnięcia kulturowe mieszkańców podbitych terenów.
- B. Arabeski to ornamenty przedstawiające motywy zwierzęce, ludzi oraz Boga.
- C. Muzułmańscy rzemieślnicy wykonywali broń z doskonałej stali damasceńskiej.
- D. Mihrab to nisza wskazująca wyznawcom islamu stronę świata, w którą powinni zwracać się podczas modlitwy.

5 Wymień trzy obiekty powstałe w kręgu kultury bizantyjskiej.

(... / 3 p.)

6 Wymień trzy osiągnięcia kultury arabskiej.

(... / 3 p.)

7 Przyporządkuj przyczynę i skutek do podanych wydarzeń.

(... / 3 p.)

Przyczyna: wyczerpanie Bizancjum i Persji wojnami; konflikt Mahometa z kupcami w Mekce; wielki obszar państwa i zbytne usamodzielnianie się emiratów

Skutek: upadek imperium kalifów; zapoczątkowanie nowej religii; opanowanie Syrii, Egiptu i Mezopotamii

Hidżra –

Najazdy Arabów –

Wewnętrzne spory pomiędzy prowincjami arabskimi (emiratami) –

8 Wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i oznacz je literą A. Następnie wskaż wydarzenie chronologicznie ostatnie i oznacz je literą B.

(... / 2 p.)

_____ przejęcie urzędu majordomusa przez Karolingów

_____ bitwa pod Poitiers

_____ spisanie prawa salickiego

_____ powstanie państwa kościelnego

_____ pozbawienie tronu Childeryka

9 Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

(... / 1 p.)

Karol Wielki był synem Pepina Krótkiego. P/F

Najpotężniejszym ludem rozbitym przez Karola Wielkiego byli Sasi. P/F

Marchie, przygraniczne jednostki terytorialne, zarządzane były przez margrabiów. P/F

10 Uporządkuj w kolejności chronologicznej wydarzenia. W tym celu wpisz obok nich numery od 1 do 4.

(... / 1 p.)

_____ koronacja Ottona I na cesarza

_____ ucieczka Mahometa z Mekki do Medyny

_____ bitwa pod Poitiers

_____ koronacja Karola Wielkiego na cesarza

11 Połącz podane wydarzenia z właściwymi latami.

(... / 4 p.)

1 – koronacja cesarska Karola Wielkiego 2 – traktat z Verdun

3 – bitwa nad rzeką Lech 4 – powstanie Państwa Kościelnego

A – 800 B – 843 C – 955 D – 755

1 – ____, 2 – ____, 3 – ____, 4 – ____,

12 Wyjaśnij, na czym polegała idea monarchii uniwersalnej według cesarza Ottona III.

(... / 1 p.)

13 Uzupełnij tekst. Wpisz brakujące słowa.

(... / 3 p.)

Cechą charakterystyczną feudalizmu stało się wzajemne powiązanie zależnych od siebie seniorów i wasali w hierarchii feudalnej, na której szczycie znajdował się zwykle władca. Ponieważ nie podlegał on nikomu, nazywano go (A) _____. Poniżej znajdowali się wasale różnych szczebli, zarówno świeccy, jak i (B) _____. Poza tą hierarchią znaleźli się (C) _____, którzy nie byli wasalami. Za otrzymaną do uprawy ziemię odpracowywali oni tzw. rentę feudalną.

14 Wykonaj polecenia na podstawie tekstu Ludwika Gumplowicza o powstaniu państwa.

(... / 2 p.)

Od tysiącleci tedy grupy ludzkie walczyły z grupami ludzkiemi i przelewały rzeki krwi ludzkiej. Tym „dzikim” stosunkom kładą po części kres powstające w przeróżnych miejscowościach na terytoriach ograniczonych organizacje władzy, to jest państwa. Dzieje się to w ten sposób, że jedne hordy podbijają inne, czynią z nich niewolników, każą na siebie pracować, tak iż w ten sposób życie ludzkie znajdowało ochronę większą niż dotąd [...].

L. Gumplowicz, *Filozofia społeczna*, przeł. S. Posner, Warszawa – Lwów 1909, s. 61–62.

A. Podkreśl nazwę teorii powstania państw opisanej w tekście.

umowy społecznej podboju i przemocy naturalnego rozwoju

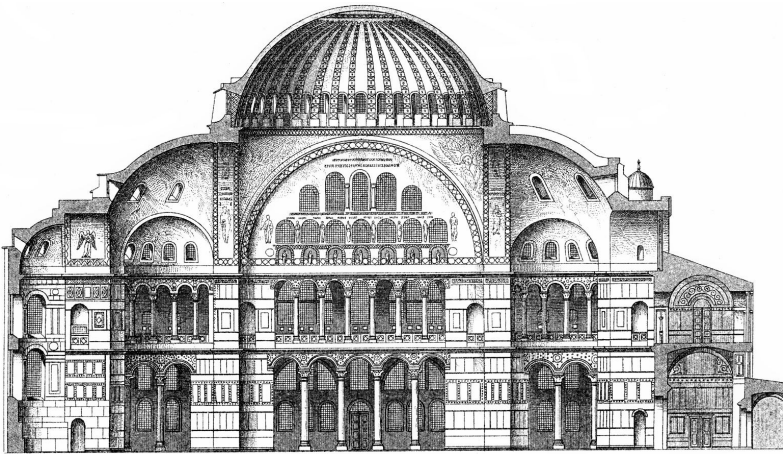
B. Podaj przykład państwa wczesnośredniowiecznego, które powstało zgodnie z tą teorią.

15 Wyjaśnij pojęcie *investytura*.

(... / 1 p.)

16 Odpowiedz, czy poniższa rycina przedstawia kościół Mądrości Bożej przed zdobyciem Konstantynopola przez Turków czy po tym wydarzeniu. Odpowiedź uzasadnij.

(... / 1 p.)

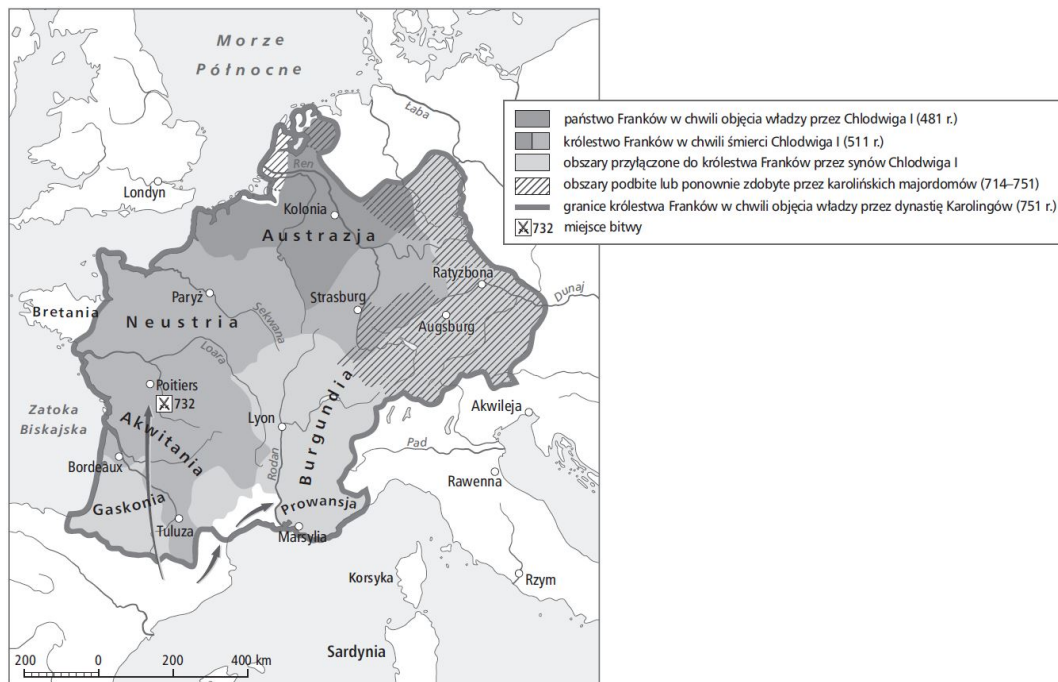
17 Wyjaśnij pojęcie *komendacja*.

(... / 1 p.)

18 Ułóż wydarzenia w kolejności chronologicznej.

(... / 1 p.)

- ___ koronacja Ottona I na cesarza rzymskiego
- ___ zwycięstwo Ottona I nad Węgrami w bitwie nad rzeką Lech
- ___ pielgrzymka cesarza niemieckiego do Gniezna
- ___ pokonanie Longobardów i koronacja Ottona I na ich króla
- ___ małżeństwo Ottona II z księżniczką Teofano

A. Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest ono fałszywe.

Austrazja została przyłączona do państwa Franków przez karolińskim majordomów. P/F

Załączek państwa Franków stanowiły tereny Burgundii i Prowansji. P/F

Neustria i Akwitania znajdowały się w granicach państwa Franków w momencie śmierci Chlodwiga. P/F

B. Napisz, czyj najazd został przedstawiony na mapie za pomocą strzałek. Uzasadnij odpowiedź za pomocą dwóch argumentów.

C. Wymień nazwy współczesnych państw, na których obecnym terytorium znajdowało się państwo Franków w 751 r.